

Jací jsme byli

Místní obyvatelstvo

Mužská část původních obyvatel nacházela obživu při lesních pracích a také v kamenolomech, při pálení vápna i výrobě dřevěného uhlí. O živobytí se ale musely starat i ženy a odrostlejší děti. Ženy nosily v nůších dřevo na otop i do vzdálenějších obcí, kde nebyl les, a o dřevo byla bída. Taková nůše měla 30-40 kg a za jednu nůši dřeva dostávaly 25-30 krejcarů. Nosily se na prodej i březové metly, které se prodávaly za 4-5 krejcarů. Někdy místo peněz dostávaly podradnější maso ze zabíjaček, v Chrlicích nebo v Tuřanech zase měnily za zelí nebo jinou zeleninu. Před svatodušními svátky se do vzdálenějších obcí nosovalo i vypálené vápno, kterým si bílily před svátečním časem domky.

Polí kolem obce bylo velmi málo a les začínal hned za zahradami domů. Byla proto snaha rozšiřovat zemědělsky využitelné pozemky na úkor lesa. Kolem roku 1918 měli místní domkaři pronajato necelých 20 ha polí od velkostatku.

Práci v kamenolomu se živila řada místních mužů

Co se týče **oblékání**, tak mladá děvčata na přelomu 19. a 20. století nosila tzv. šněrovačky, které byly v nejrůznějších barvách, s naškrobenými halenami a s rukávy, které byly nad lokty přivázané barevnými pentlemi. Sukní bylo několik, byly široké a rovněž naškrobené. Na hlavách nosily dívky šátky, převážně červené.

Ženy nosily „kacabajky“ různých barev, sukně byly převážně z kanafasu a byly v délce „po kolena“. Šátky nosily převážně černé s květovaným vzorkem po okraji. Ve svátky nosily svátečnější sukně, které měly spodní okraj vyšívaný. V zimním období byl nutným doplňkem „vlňáček“. Kozichy měly obšité sukнем. Boty šněrovací, v zimě pevnější a vyšší. Kluci nosovali

cajkovicové kalhoty a chlapi v zimě žluté kožichy až ke kotníkům a na hlavách různé beranice. Děti si boty často půjčovaly, ale v létě ponejvíce chodívaly bosky.

Verbování a odvody k armádě byly zásahem nejen do života mladých chlapců, ale často i zásahem do života celých rodin. V r. 1781 byla zavedena vojenská povinnost pro nejchudší vrstvy. Verbování bylo nahrazeno odvody a služba byla doživotní. Od r. 1868 platil v Rakousku – Uhersku branný zákon pro všechny muže od 21 do 42 roků. Vojna trvala 12 let. V r. 1920 byla zavedena základní vojenská služba na 14 měsíců, v r. 1924 na 18 měsíců a od r. 1933 už na dva roky.

Odvedenci v roce 1929

Odvedenci v roce 1947

Odvody v nové republice před i po druhé válce bývaly na vesnici událostí. K odvodu se jezdívalo v různých letech různě, např. do Slavkova, další ročníky jezdily do Podolí nebo do Šlapanic či do Horákova. S rekruty chodili k odvodu zástupci obce, zpravidla starosta, pak předseda nebo tajemník MNV. Rekruti v některých letech jezdili k odvodu na vyzdobených

koňských vozech. Po skončení odvodu měli odvedenci původně vyzdobené klobouky, později jen kytky na klopě kabátu. Zpravidla pak se zpěvem prošli celou vesnicí.

Nářečí našich předků mělo své specifikum. Oficiálně se jednalo o jižní podskupinu středomoravského nářečí, do kterého se míchaly často zkomolená slova z němčiny. Při běžné řeči se např. „y“ měnilo na „e“ nebo „u“ na „o“, a podobně. Takže třeba jedna tetka povídala druhé: „včera sem bela ho dochtora, tak mě bolel břoch, že sem to nemuhla vedržet. Dal mě indekcí a tak je to včil lepší, ale ešče to dobrý není“.

Svatby se v dřívějších dobách konaly nejčastěji doma, převážně v domě nevěsty. Rodiče snoubenců domlouvali sňatky předem, včetně majetkových záležitostí. Hosty na svatbu zvali ženich s nevěstou. Také si sjednali každý svého svědka. Před odchodem do kostela snoubenci poklekli před rodiče, poprosili o odpuštění všeho, čím jim ublížili a pak dostali rodičovské požehnání.

Autor textu: V. Dostál

Fotografie: archiv obce